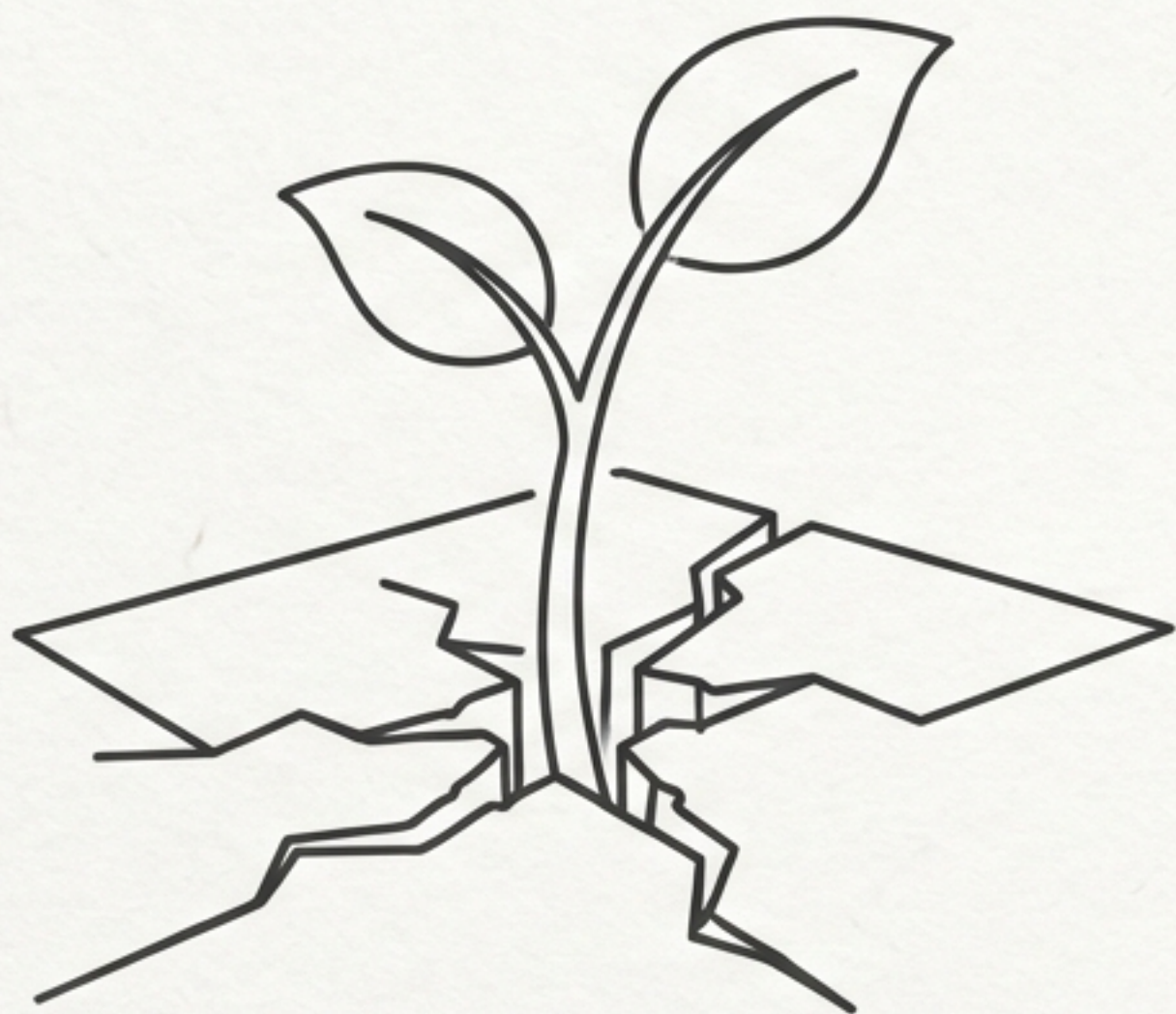

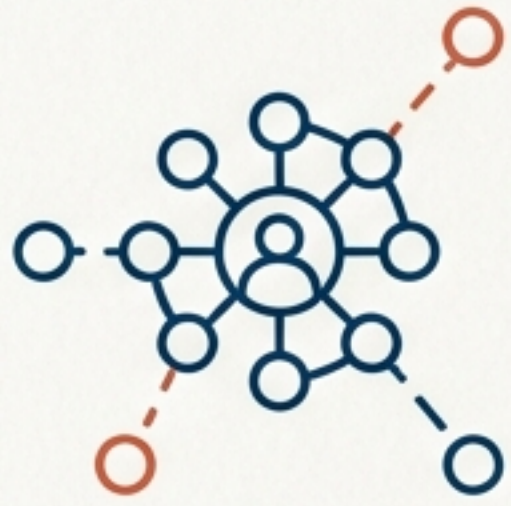

Κοινωνική Ευαλωτότητα στην Ελλάδα

Από τη Διάγνωση στη Δράση:
Ο Ρόλος της Διά Βίου Μάθησης και της
Συμβουλευτικής

Βασισμένο στην έρευνα της Άννας Τσιμπουκλή | Επιθεώρηση
Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού, Τεύχος 132, 2023

Τι Ακριβώς Είναι ο Κοινωνικός Αποκλεισμός;

Μία διεργασία μέσω της οποίας τα άτομα ωθούνται προς τα άκρα της κοινωνίας, λόγω φτώχειας, έλλειψης βασικών ικανοτήτων και ευκαιριών διά βίου μάθησης ή ως αποτέλεσμα διακρίσεων.

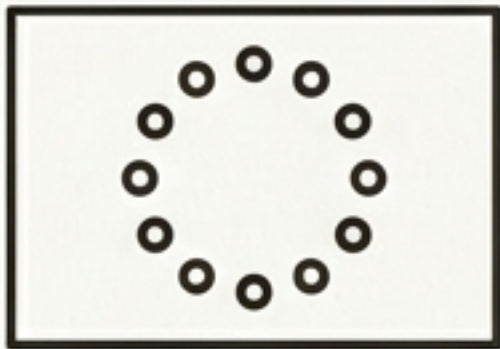
“Η τραγικότητα του κοινωνικού αποκλεισμού και της περιθωριοποίησης”

(CEC, 1993)

”

Η Κυρίαρχη Ευρωπαϊκή Στρατηγική και τα Όριά της

Η Πολιτική

Η ένταξη στην αγορά εργασίας προβάλλεται ως η κύρια λύση κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η Κριτική

- Αποκρύπτει τις υφιστάμενες ανισότητες (ταξικές, φύλου).

- Οδηγεί σε επισφαλή, χαμηλόμισθη εργασία (συνδέεται με το brain drain/waste).

- Μεταβιβάζει την ευθύνη στο άτομο, αγνοώντας τις δομικές αιτίες που γεννούν την ανισότητα.

Πώς Μετράμε τον Κίνδυνο; Ο Δείκτης AROPE

Βασίζεται στη στέρηση βασικών υλικών αγαθών και ευκαιριών.
Παραδείγματα: Δυνατότητα για διακοπές μιας εβδομάδας, αντιμετώπιση έκτακτων δαπανών, σωστή διατροφή (κρέας/ (κρέας/ψάρι κάθε 2η μέρα), ψυχαγωγία, αντικατάσταση φθαρμένων επίπλων.

Το Όριο του Κινδύνου

Στέρηση σε 7 από τα 13 υλικά αγαθά καθιστά το άτομο ευάλωτο.

Η Διάγνωση για την Ελλάδα: Μία Σκληρή Πραγματικότητα Μία Σκληρή Πραγματικότητα

30% > 30%

του συνολικού πληθυσμού
βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας
ή κοινωνικού αποκλεισμού
(3.161.900 άτομα το 2021).

των παιδιών στη χώρα
αντιμετωπίζουν τον ίδιο κίνδυνο,
ποσοστό υψηλότερο του
ευρωπαϊκού μέσου όρου (24,2%).

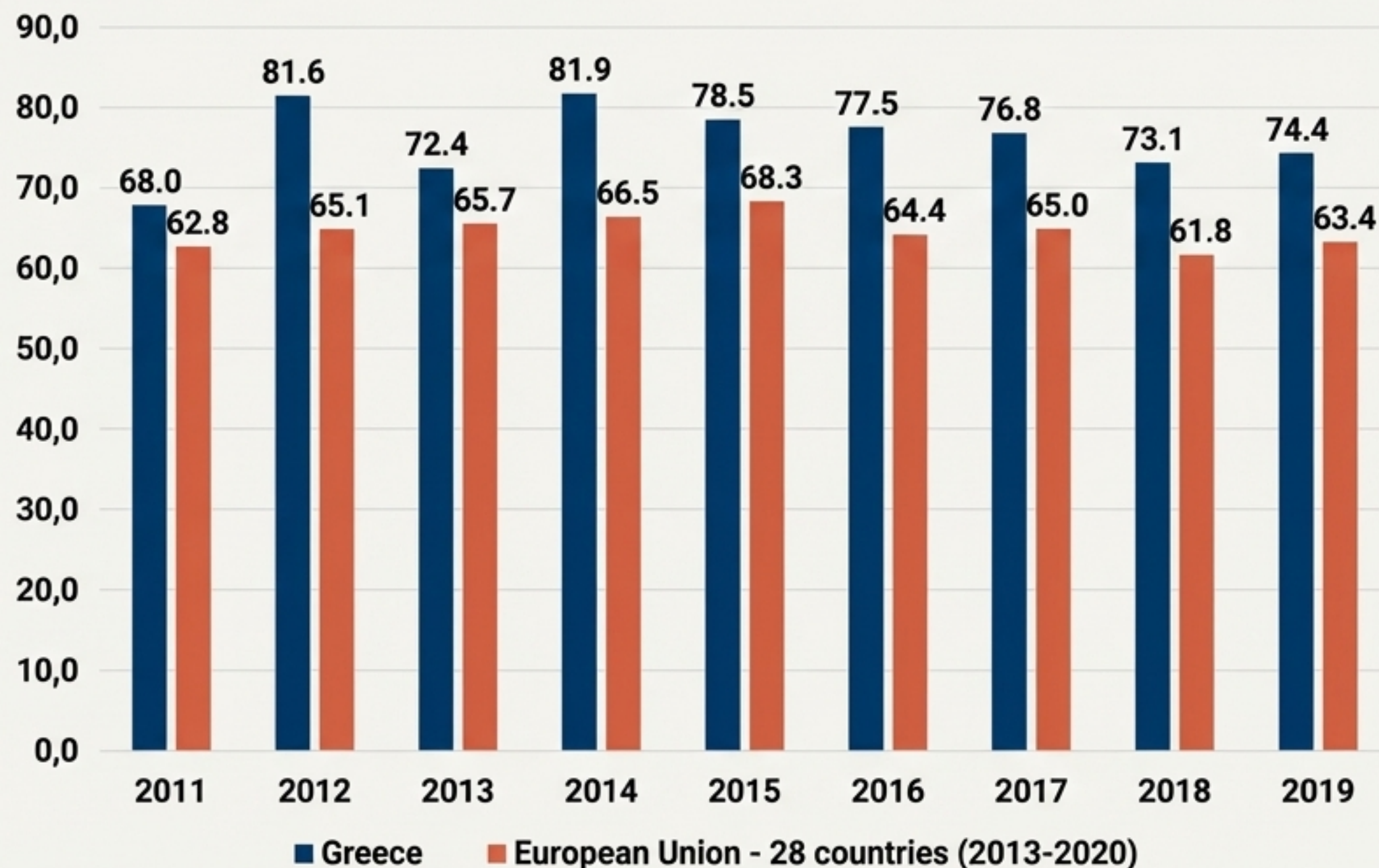
Η Παγίδα της Ευαλωτότητας Μεταφέρεται στις Επόμενες Γενιές

Η υπο-εκπαίδευση των γονέων σχετίζεται άμεσα με τον κίνδυνο αποκλεισμού των παιδιών.

74,4%

Το 2019, το 74,4% των παιδιών με γονείς χαμηλού μορφωτικού επιπέδου κινδύνευαν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

Ποσοστό παιδιών Υπο-Εκπαιδευμένων Γονέων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού

Η “Χαμένη Γενιά”; Οι Νέοι Εκτός Εργασίας & Εκπαίδευσης (NEETs)

Ηλικίες 15-29 ετών

Το ποσοστό αποκαλύπτει μια έντονη έμφυλη διάσταση του προβλήματος.

Η Προτεινόμενη Θεραπεία: Μία Διπλή, Ολιστική Παρέμβαση

Γιατί η Μάθηση Από Μόνη της δεν Αρκεί

Η ΔΒΜ συχνά αποτυγχάνει όταν οι συμμετέχοντες αντιμετωπίζουν πολλαπλούς παράγοντες αποκλεισμού: τραυματικές εμπειρίες, εθισμούς, έλλειψη εμπιστοσύνης, ψυχικά ζητήματα.

Η Συμβουλευτική δημιουργεί τις συνθήκες ασφάλειας και εμπιστοσύνης που επιτρέπουν στο άτομο να δεσμευτεί και να ωφεληθεί ουσιαστικά από τη μαθησιακή διαδικασία.

Ένα Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης Τριών Αξόνων

1.

Επαγγελματίες

(Υγείας, Εκπαίδευσης, Πρόνοιας): Για την άρση του στίγματος και των προκαταλήψεων που εμποδίζουν την παροχή ποιοτικής φροντίδας.

2.

Γενικός Πληθυσμός

Για την καλλιέργεια κριτικού στοχασμού και την αλλαγή δυσλειτουργικών κοινωνικών παραδοχών.

3.

Ευάλωτες Ομάδες

Εξατομικευμένα, συν-διαμορφωμένα προγράμματα που απαντούν στις πραγματικές τους ανάγκες.

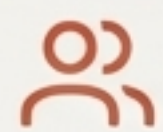
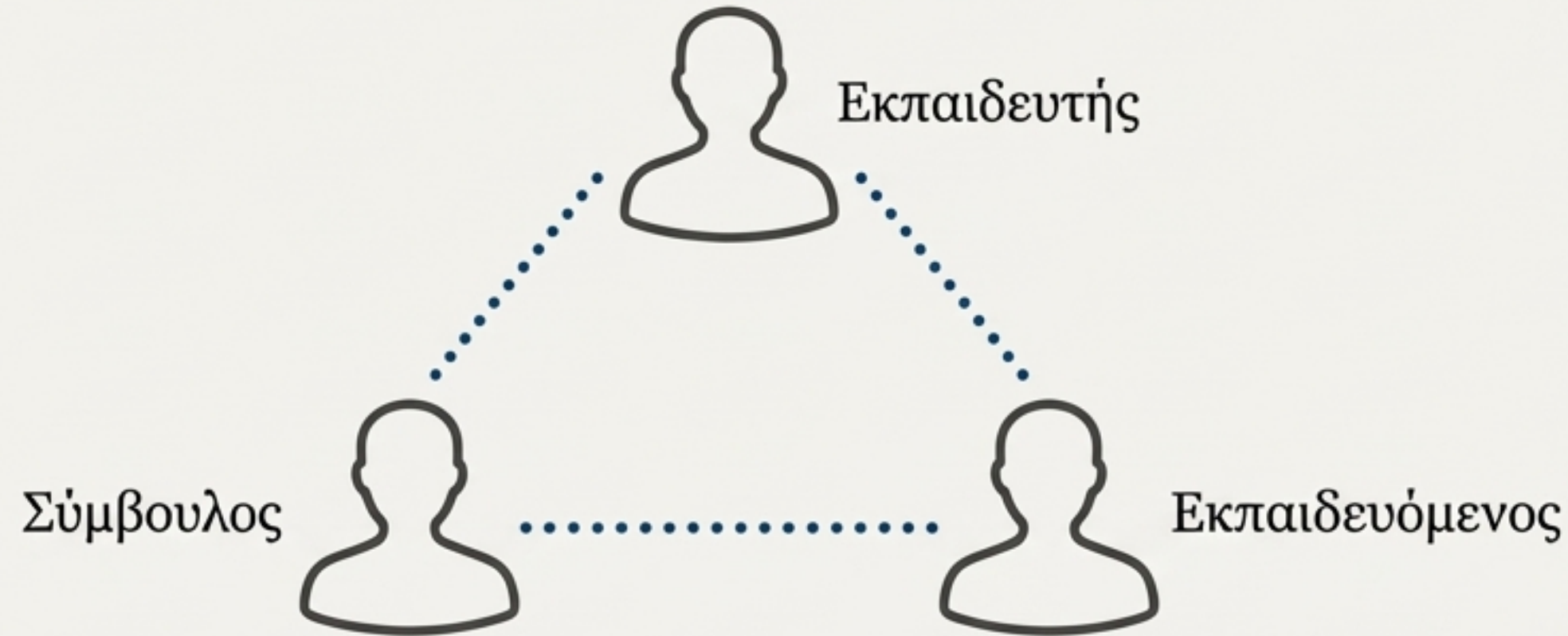
Οι Προϋποθέσεις της Επιτυχίας: Πέρα από τα Vouchers

- ✓ **Σχεδιασμός βάσει αναγκών:** Τα προγράμματα πρέπει να απαντούν στις πραγματικές ανάγκες των εκπαιδευομένων.
- ✓ **Υψηλή ποιότητα & ουσιαστική πιστοποίηση:** Όχι προγράμματα χαμηλής ποιότητας που διαιωνίζουν τον αποκλεισμό.
- ✓ **Εκπαίδευση των εκπαιδευτών/συμβούλων:** Να είναι έτοιμοι να διαχειριστούν σύνθετα ζητήματα.
- ✓ **Κλίμα ασφάλειας & εμπιστοσύνης:** Το περιβάλλον μάθησης είναι κρίσιμο.
- ✓ **Συν-διαμόρφωση & ενεργός συμμετοχή:** Οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να έχουν φωνή στο σχεδιασμό.

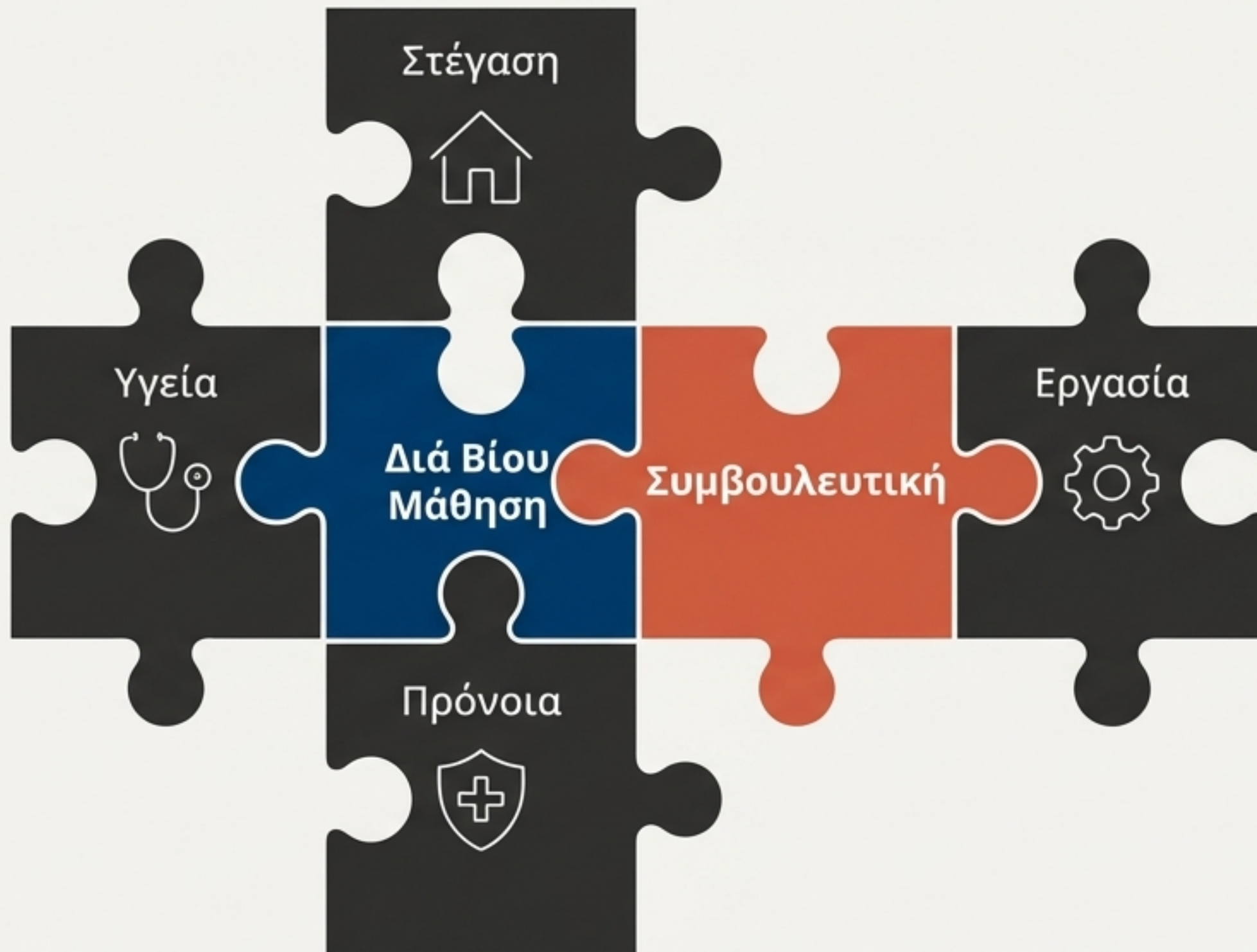
Ο Ανθρώπινος Παράγοντας: Η Συνάντηση των Τριών Προσώπων

Η επιτυχία προϋποθέτει τη δημιουργία μιας σχέσης ουσιαστικής ανάμεσα στον εκπαιδευτή, τον σύμβουλο και τον εκπαιδευόμενο.

Η **συν-εκπαίδευση Συμβούλων και Εκπαιδευτών** είναι κρίσιμη για τη δημιουργία μιας κοινής κουλτούρας συνεργασίας και την πρόληψη της επαγγελματικής εξουθένωσης (burnout).

Η Μεγάλη Εικόνα: Η ΔΒΜ & η Συμβουλευτική δεν είναι Μαγική Λύση

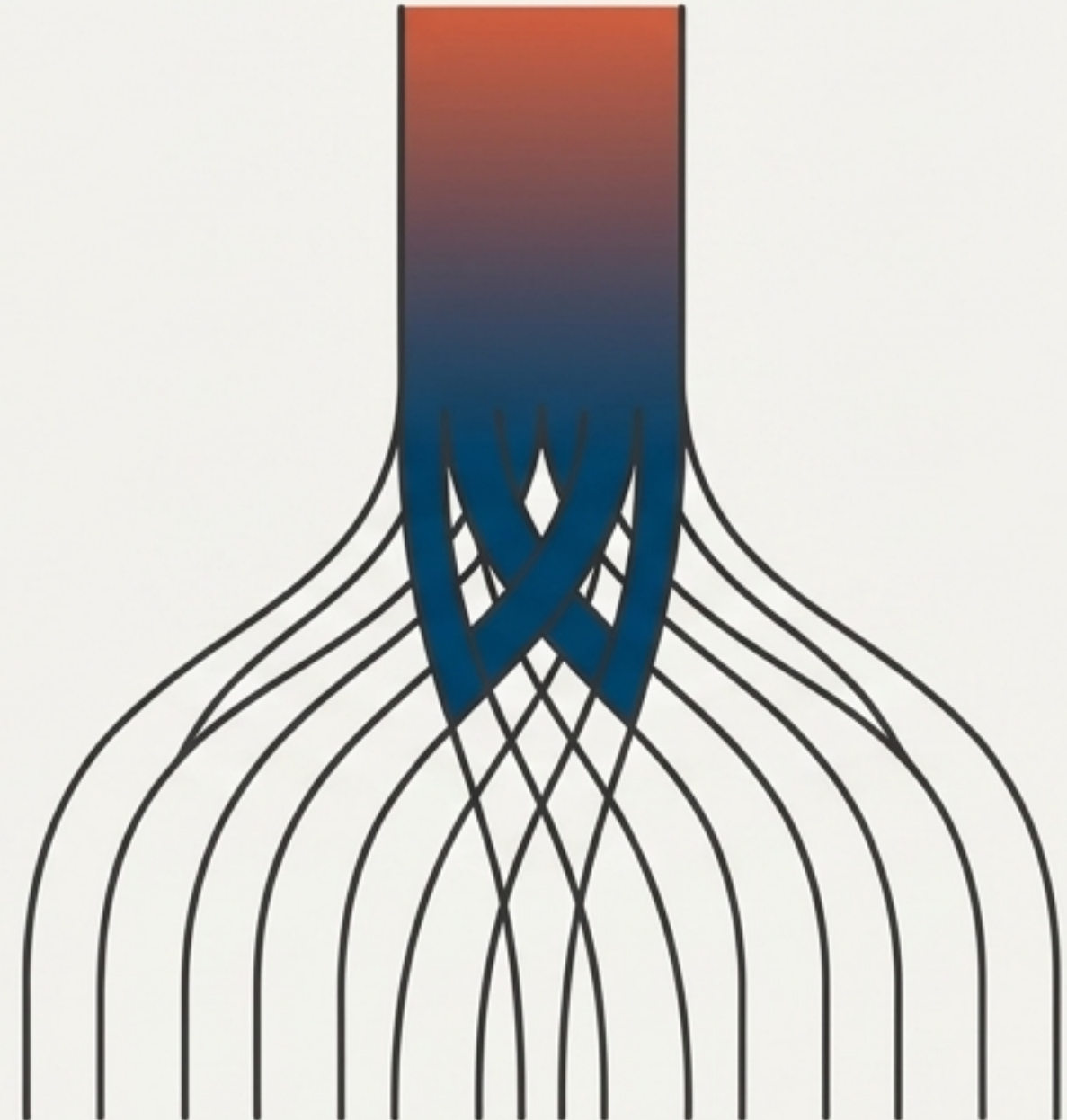

Οι πολιτικές διά βίου μάθησης από μόνες τους **δεν επαρκούν**. Η επίδρασή τους είναι κυρίως **σε ατομικό επίπεδο**, όχι σε συλλογικό.

Απαιτείται **συντονισμός** με ευρύτερες **κοινωνικές πολιτικές** για την υγεία, την εργασία, τη στέγαση και την κοινωνική πρόνοια. **Η λύση είναι δομική, όχι μόνο ατομική.**

Αλλάζοντας το Αφήγημα: Από την Ατομική Ευθύνη στη Δομική Αλλαγή

- 1. Συμμετοχή:** Οι ίδιες οι ευάλωτες ομάδες πρέπει να συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων που τους αφορούν.
- 2. Εστίαση:** Η προσοχή πρέπει να στραφεί στις **δομικές αιτίες**, όχι στον στιγματισμό των ατόμων.
- 3. Στόχος:** Η **ενδυνάμωση** ατόμων και ομάδων για τη διεκδίκηση ενός καλύτερου μέλλοντος.

Ευχαριστούμε

Πηγή

Τσιμπουκλή, Α. (2023). Κοινωνική Ευαλωτότητα, Συμβουλευτική και Δια Βίου Μάθηση. *Επιθεώρηση Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού*, 132, 233-243.